

Genealogies gironines

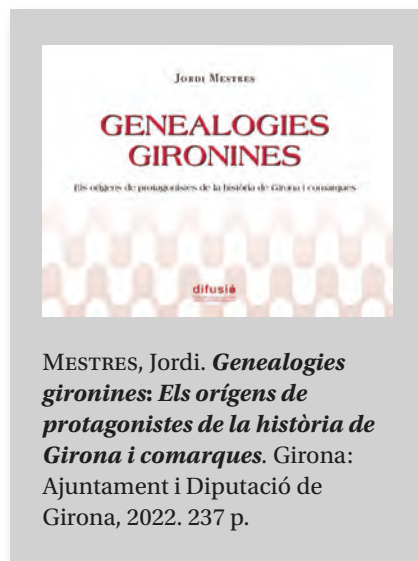
Text > JOAQUIM NADAL I FARRERAS

Jordi Mestres i López (Girona, 1967) és un químic reputat amb projecció nacional i internacional en el camp de la recerca i de la transferència del coneixement. Una de les seves grans passions en l'àmbit de la recerca és la genealogia. Una de les seves contribucions en aquest camp, el llibre d'aquesta ressenya, inclou cent genealogies ascendents. Tot i que la tendència habitual és fer genealogies descendents dels llinatges, des de l'època més reculada possible fins a l'actualitat, aquí el procediment és invers: l'arbre s'origina en el personatge i recula progressivament als pares, avis, besavis, rebesavis i quadravis. De cadascun d'ells es dona a conèixer, fins a on ha estat possible: el nom, el cognom (nom de casa), la professió, el lloc i la data de naixement, parròquia de bateig i parròquia de matrimoni.

Els cent personatges dels quals coneixem l'ascendència sumen 6.300 persones possibles (cent multiplicat per dos pares, quatre avis, vuit besavis, setze rebesavis i trenta-dos quadravis) i Mestres ha trobat el rastre de 5.230 d'aquestes. El 25 % dels personatges tenen l'arbre complet. Les genealogies incloses abasten personatges nascuts entre 1813 i 1927, dels quals trenta-set van néixer a Girona ciutat i seixanta-tres en altres poblacions. Hi ha vuitanta-sis homes i catorze dones. Mon-

ges, metges, bisbes, inventors, hisendats, historiadors, polítics, escriptors, pintors, sindicalistes, banquers, enginyers, músics, veterinaris, traginers, periodistes, micòlegs, empresaris, mestres, etnòlegs, arquitectes, astrònoms, cistellers, industrials, alcaldes, escultors, pianistes, genealogistes, una bugadera, periodistes, capellans, fotògrafs, una llevadora, llibreters, un cardenal, un futbolista, un editor, un locutor i una locutora, un cronista, un arqueòleg i una dinamitzadora formen un univers variat i ric que dibuixa una visió molt ajustada de personatges que han deixat una empremta sensible en la història gironina dels segles XIX i XX.

Segurament una tria entre els cent seria del tot injusta. Però a tall d'exemple, ens movem de Maria Gay a Isabel Vilà, de Joaquim Vayreda a Emília Xargay, de Jaume Marquès a Narcís Jubany, de Narcís Monturiol a Narcís Xifra, de Francina Boris a Joan Viñas, de Domènec Balmanya a Josep Puig, d'Emili Grahit a Joaquim Botet i Sisó, de Joaquim Ruyra a Prudenci Bertrana, de Salvadora Catà a Antònia Adroher, de Jaume Vicens Vives a Santiago Sobrequés, de Lluís Pericot a Tomàs Carreras Artau, de Caterina Albert a Josep Pla. No continuaré, i sé que és injust per a tots els que no esmento. Aquesta nota bibliogràfica ha de servir per incitar la

MESTRES, Jordi. **Genealogies gironines: Els orígens de protagonistes de la història de Girona i comarques**. Girona: Ajuntament i Diputació de Girona, 2022. 237 p.

curiositat per conèixer els noms dels cent personatges triats i per recular fins als seus orígens. No em puc estar de concloure que aquest llibre és també un antídoto contra la ignorància i contra una memòria que és en tots els casos molt fràgil. A partir de quina generació s'esborra la memòria, perdem el rastre dels nostres ancestres, arribem a conèixer el nom dels vuit besavis? Feu la prova i proveu de recular des de cadascun de vosaltres una generació, dues, tres... Ja fora molt.

Pateixo, per tant, existeixo

Text > PEP VILA

Ni que sigui telegràficament, volem comentar que *Rèquiem*, un dels grans textos de la poesia catalana moderna, de Josep Maria Uya Puigmartí (1960-2019) —poeta, dramaturg, assagista, filòsof, professor—, és una tasca àrdua per la densitat de continguts que ofereix un llibre que demana successives lectures, cadascuna més complexa i enriquidora. Com si fos un moralista clàssic, Uya s'interroga sobre la intempèrie metafísica en què viu l'home modern, descregut, sense ancoratges. Per a ell, seguint T. Hobbes (1588-1679), la vida humana és solità-

ria, necessitada, dura i curta, sense cap ni peus. El món i la nostra existència no tenen cap explicació metafísica possible: «Tanta és | la planura de l'incert»; «No hi ha repòs etern | en la tomba sense sentit». En aquest «sense sentit» del que és i no és la vida, l'àngel salvador es queda sense feina. Com apuntava Kant, el món existeix més enllà de la nostra percepció, però és incognoscible. Quan t'encares amb el títol del llibre, sense haver-ne llegit ni paït el contingut, penses que un rèquiem, tal com l'entenem la majoria, ens hauria de convidar al repòs, ja que no deixa de

ser l'oració en sufragi de difunts, que comença amb les paraules *Requiem aeternam*. Els cristians de l'antiguitat anomenaven la seva mort *natalici*, en el significat de dia de la naixença a la vida eterna.

Què ens diu Uya en aquest poema dramàtic? De primer acara el text llatí del rèquiem o missa de difunts, amb la traducció catalana, però a continuació hi interpola un contrateix, un discurs que renega del projecte de salvació eterna tal com ens prometia la religió dels nostres pares. El poema es divideix en vint seccions que es corresponen amb